

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Omklädningsrumspolicy diskriminerade inte elever med könsöverskridande identitet

Publicerad

04 APR 2022

Att skolan genom ett generellt beslut förbjudit elever att byta om i omklädningsrum avsett för motsatt kön har inte medfört en indirekt diskriminering av elever med könsöverskridande identitet. Det slår hovrätten fast, när man avslår kravet på diskrimineringsersättning från en elev som fötts som pojke men identifierar sig som flicka.

En antidiskrimineringsbyrå stämde Stockholms stad i Stockholms tingsrätt med krav på diskrimineringsersättning. Byrån förde talan för en person som idag är i 15-årsåldern och som är född med manligt kön men som idag identifierar sig som flicka och har diagnosen könsdysfori. Flickan har också påbörjat en könsutredning, vilket är första steget för att genomgå en könsbekräftande behandling så att hon på sikt kan byta juridiskt kön.

Flickan framförde under hösten 2017 önskemål till sin skola om att få byta om i de omklädningsrum som är avsedda för flickor. Skolan nekade begäran, men erbjöd flickan att byta om i ett tredje utrymme där hon kunnat ta med sig tre till fyra vänner.

Enligt stämningen hade staden utsatt flickan för en indirekt diskriminering i och med att hon inte fått byta om i flickornas omklädningsrum trots att detta stämt överens med det kön hon identifierar sig med. Flickan identifierar sig inte som könsneutral och efterfrågar därför inte ett könsneutralt omklädningsrum. Hon hade också behandlats sämre än någon annan i en jämförbar situation, det vill säga en flicka med könsidentitet som stämmer överens med det juridiska könet. Flickan i fråga tvingades nämligen byta om i ett könsneutralt omklädningsrum - något som för andra elever var ett fritt val.

Skolan bestred kravet och ansåg inte att flickan hade missgynnats. Beslutet avsåg inte bara henne: på skolan får inga elever med biologiskt och juridiskt kön av ett slag byta om i de könsdefinierade omklädningsrummen tillhörande det motsatta könet, konstaterade man. Eleverna på skolan har olika kulturell bakgrund och det finns de som av religiösa skäl har svårt att byta om med någon av motsatt

biologiskt kön. Omklädningsituationen är också särskilt känslig för barn i puberteten och detta gör tryggheten i omklädningsrummet extra viktigt. Skolan har också en skyldighet enligt arbetsmiljölagen som innebär att omklädningsrum för män och kvinnor ska vara skilda, konstaterade man.

Tingsrätten konstaterade också den att skolan i sin verksamhet måste ta hänsyn till samtliga elever - som måste få trygga förutsättningar för att genomföra sin skolgång. Domstolen ansåg också att skolan bara kunnat utgå ifrån den rättsliga definitionen av begreppet kön - och att det funnits ett objektivt sett berättigat syfte bakom beslutet att elever som inte vill byta om i det könsdefinierade omklädningsrum som eleven biologiskt tillhör kan använda ett tredje utrymme.

Skolan hade även haft en löpande dialog med flickan och hennes vårdnadshavare och försökt hitta en bra lösning, där man särskilt tagit fasta på Diskrimineringsombudsmannens, DO, vägledning ”Lika rättigheter i skolan - ett stöd i skolans likabehandlingsarbete”. I vägledningen står det att vissa skolor har omklädningsrum i tre kategorier (killar, tjejer, blandat) och att andra erbjuder ombyte i personalens omklädningsrum. Hytter eller toaletter med dusch är andra alternativ.

Skolan hade alltså erbjudit just sådana alternativ som DO rekommenderar och tingsrättens slutsats blev att skolans beslut varit både nödvändigt och lämpligt. Talan om diskrimineringsersättning ogillades därför.

Svea hovrätt går nu på motsvarande linje och fastställer tingsrättens dom.

För att avgöra om ett krav kan komma att särskilt missgynna personer ur en viss grupp måste en jämförelse göras mellan den grupp som en person tillhör och någon annan grupp. Jämförelsen ska ta sikte på den andel av de som kan, eller inte kan, uppfylla kravet i de grupper som jämförs. Skillnaden mellan de som kan respektive inte kan uppfylla kravet i de grupper som jämförs bör vara betydande för att någon ur en grupp ska anses ha missgynnats genom det uppställda kravet.

Skolans beslut innebär att ingen elev får byta om i ett omklädningsrum som är avsett för motsatt kön. ”Jämfört med en grupp pojkar eller en grupp flickor som inte har könsöverskridande identitet, är det lika stor andel i dessa grupper som utesluts från att byta om i ett omklädningsrum avsett för motsatt kön som det är i en grupp personer med könsöverskridande identitet”, skriver hovrätten.

Detta innebär att skolans beslut i praktiken inte missgynnar personer med könsöverskridande identitet i den mening som avses i diskrimineringslagen. Käromålet ska därför ogillas redan av anledningen att skolans beslut inte kan komma att särskilt missgynna personer med könsöverskridande identitet - och därmed inte heller flickan.

Isak Bellman

Instans: Hovrätterna

Rättsområden: [Diskriminering](#), [Skola och utbildning](#), [Förvaltningsrätt](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter